

"מורה נבוכים" - הגדרות

ADAMS (Anti-Doping Administration and Management System): מערכת מנהל וניהול של מניעת סימום היא כלי מקוון לניהול מסדי נתונים, לטעינת נתונים, אחסון, שיתוף ודיווח, המיועדת לסייע לחברי WADA בפעולותיהם למניעת DOPING בהתאם לחקיקה בדבר הגנת מידע.

מנהל: אספקה, מתן, פיקוח, סיוע או השתתפות כלשהי בשימוש או בניסיון שימוש של אדם אחר בחומר אסור או בשיטה אסורה. עם זאת, הגדרה זו אינה כוללת פעולות של צוות רפואי אמיתי, הקשורות בשימוש בחומר אסור או שיטה אסורה למטרות ריפוי אמיתיות וחוקיות, או הנעשות בהצדקה סבירה אחרת, ולא תכלול מעשים הכרוכים בחומרים אסורים - שאינם אסורים בבדיקות מחוץ לתחרות - אלא אם הנסיבות בכללן מוכיחות שהחומרים האסורים הנ"ל אינם מיועדים למטרות ריפוי אמיתיות וחוקיות או מיועדים לשרפר ביצועים ספורטיביים.

ממצא בדיקה שלילי: דו"ח ממעבדה המוסמכת או מאושרת ע"י WADA ולפיו, בהתאם לתקן הבין-לאומי למעבדות ובהתאם למסמכים טכניים, זוהתה בדגימה נוכחות של חומר אסור או מטבוליטים או סמנים שלו (כולל כמויות מוגברות של חומרים אנדוגניים) או ראיות לשימוש בשיטה אסורה.

ממצא דרכון שלילי: דו"ח המתואר כממצא דרכון שלילי, כמתואר בתקנים הבין-לאומיים הרלוונטיים.

ארגון למניעת DOPING: גוף החותם על התקנון, האחראי לאימוץ חוקים לשם ייזום, החלה או אכיפה של חלק כלשהו מתהליך בקרת ה-DOPING. הדבר כולל למשל את הוועד האולימפי הבין-לאומי, הוועד הפאראולימפי הבין-לאומי, ארגונים של אירועים גדולים אחרים המבצעים בדיקות באירועים שהם מקיימים, WADA, התאחדויות בין-לאומיות וארגונים לאומיים למניעת DOPING.

ספורטאי: כל אדם המתחרה בספורט ברמה בין-לאומית (כמוגדר ע"י ההתאחדויות הבין-לאומיות השונות) או ברמה ארצית (כמוגדר ע"י הארגונים הלאומיים השונים למניעת השימוש בסמים). ארגון למניעת DOPING הוא בעל שיקול דעת באשר להחלת תקנות של מניעת DOPING על ספורטאי שאינו ספורטאי ברמה בין-לאומית או ברמה לאומית ובכך להוסיף להגדרה של "ספורטאי". באשר לספורטאים שאינם ברמה ארצית או בין-לאומית, ארגון למניעת DOPING רשאי: לבצע בדיקות מוגבלות או לא לבצע בדיקות כלל, לנתח דגימות רק עבור חלק מרשימת החומרים האסורים, לדרוש מידע מוגבל אודות מקום הימצאו, או לא לדרוש מידע כלל, ולא לדרוש TUES מראש. עם זאת, במקרה שספורטאי כלשהו המתחרה מתחת לרמה בין-לאומית או ארצית ונמצא תחת סמכות ארגון למניעת DOPING, יבצע עבירה על סעיפים 2.1, 2.3 או 2.5 של מניעת DOPING, אזי יש ליישם את התוצאות המפורטות בתקנון (למעט סעיף 14.3.2). עבור המטרות של סעיפים 2.8 ו-2.9 ולמטרות מידע וחינוך למניעת DOPING, כל אדם המשתתף בספורט והנמצא בתחום סמכותו של כל גוף החותם על התקנון, או ממשלה או ארגון ספורט אחר שקיבלו על עצמם את התקנון, ייחשב כ"ספורטאי".

דרכון ביולוגי לספורטאי: התכנית ושיטות איסוף וארגון הנתונים, כמפורט בתקן הבין-לאומי לבדיקות ולחקירות ותקן המעבדות הבין-לאומי.

צוות תמיכה בספורטאים: כל מאמן, מנהל, סוכן, אנשי צוות של קבוצה, נציג רשמי, רופא, פרמדיק, הורה או כל אדם אחר העובד עם, מטפל ב, או מסייע לספורטאי המשתתף בתחרות ספורט או מתאמן לקראתה.

ניסיון: עיסוק מכוון בהתנהגות, המהווה צעד מהותי בהליך התנהלות המתוכנן להסתיים בביצוע הפרה של תקנת מניעת DOPING. אולם, בתנאי שלא תתקיים הפרה של תקנת מניעת שימוש בסמים, המבוססת אך ורק על ניסיון לבצע עבירה, במקרה שהאדם יחדל מהניסיון לפני שיתגלה ע"י צד שלישי שאינו מעורב בניסיון.

ממצא חריג: דו"ח ממעבדה מוסמכת או מאושרת ע"י WADA, הדורש חקירה נוספת בהתאם לתקן המעבדות הבין-לאומי או מסמכים טכניים הקשורים בו לפני קביעת ממצא בדיקה שלילי.

ממצא דרכון חריג: דו"ח המתואר כממצא דרכון חריג, כמפורט בתקנים הבין-לאומיים הרלוונטיים.

CAS: בית הדין לבוררות בספורט (The Court of Arbitration for Sport)

תקנון: התקנון העולמי של מניעת DOPING (The World Anti-Doping Code)

תחרות: מירוץ אחד, תחרות, משחק או אירוע ספורט בודד. למשל, משחק כדורסל או גמר מירוץ אולימפי ל-100 מטר באתלטיקה. כשמדובר במירוץ בשלבים מוקדמים ובתחרויות ספורט אחרות שבהן מעניקים פרסים על בסיס יומי או על בסיס ביניים אחר, ההבחנה בין תחרות לאירוע תהיה כמפורט בתקנון ההתאחדות הבין-לאומית הרלוונטית.

השלכות בדבר הפרת תקנה של מניעת DOPING ("השלכות"): הפרת תקנה של מניעת DOPING ע"י ספורטאי או אדם אחר עשויה להוביל לאחת או יותר מהתוצאות הבאות: (א) פסילה, כלומר התוצאות שהושגו ע"י הספורטאי בתחרות או באירוע מסוים יבוטלו, כולל ההשלכות כגון החזרת כל המדליות, הנקודות והפרסים שבהם זכה; (ב) פסלות - הספורטאי או אדם אחר מורחק לפרק זמן מוגדר מהשתתפות בתחרות או בפעילות אחרת בגין הפרת תקנה של מניעת DOPING ואף מלקבל מימון כמפורט בסעיף 10.12.1; (ג) השעיה זמנית - הספורטאי או אדם אחר מורחק זמנית מלהשתתף בכל תחרות או בפעילות אחרת לפני קבלת החלטה סופית בשימוע המתקיים במסגרת סעיף 8; (ד) השלכות כספיות - עונש כספי המוטל בגין הפרת תקנה של מניעת DOPING, או לצורך החזר עלויות הכרוכות בהפרת תקנה של מניעת DOPING; (ה) חשיפה בציבור או דיווח בפומבי - הפצה או מתן מידע לציבור או לאנשים - מעבר לאלה הזכאים להודעה מוקדמת בהתאם לסעיף 14. גם קבוצות בספורט קבוצתי עשויות להיות חשופות להשלכות כמפורט בסעיף 11.

מוצר מזוהם: מוצר המכיל חומר אסור שאינו מפורט על תווית המוצר או במידע זמין בחיפוש סביר באינטרנט.

פסילה: ראה לעיל - הסבר של השלכות בגין הפרת תקנות של מניעת DOPING.

בקרת DOPING: כל השלבים והתהליכים, החל בתכנון תפוצת הבדיקות ועד למימוש סופי של ערעורים וכל השלבים והתהליכים שביניהם, כגון מסירת מידע בדבר מקום הימצאות, איסוף הדגימות וטיפול בהן, בדיקות מעבדה, TUES, ניהול תוצאות ושימועים.

אירוע: סדרה של תחרויות נפרדות, המתקיימות יחד תחת גוף מארגן אחד (לדוגמה, המשחקים האולימפיים, אליפויות העולם בשחייה או משחקי פאן-אמריקה).

אתרי אירועים: אתרים שהגוף המארגן את האירוע קבע עבור האירוע.

תקופת אירוע: הזמן שבין תחילת האירוע לסימו, בהתאם לקביעת הגוף המארגן את האירוע.

עבירה: כל הפרה של חובה או העדר טיפול המתאים למצב מסוים. גורמים שיש להביא בחשבון בהערכת דרגת העבירה המבוצעת ע"י ספורטאי או אדם אחר כוללים, למשל, את ניסיונו של הספורטאי או האדם האחר, אם הספורטאי או האדם האחר הוא קטין, שיקולים מיוחדים כגון ליקוי, דרגת הסיכון שהיה על הספורטאי להבין ומידת תשומת-הלב והבדיקה שביצע הספורטאי באשר למה שהיה אמור להיות רמה נתפסת של סיכון. בהערכת דרגת העבירה של ספורטאי או אדם אחר, הנסיבות שיש להביא בחשבון צריכות להיות ספציפיות ורלוונטיות, המסבירות את חריגה של הספורטאי או אדם אחר מאמות המידה ההתנהגותיות המצופות. כך למשל, העובדה שהספורטאי עלול לאבד הזדמנות להרוויח סכומי כסף גדולים בתקופת פסלות, או העובדה שלספורטאי נותר רק זמן קצר עד לסיום הקריירה שלו, או העיתוי של אירועי ספורט - כל אלה אינם גורמים רלוונטיים בשיקול לצמצם את תקופת הפסלות בהתאם לסעיף 10.5.1 או 10.5.2.

השלכות פיננסיות: ראה לעיל - השלכות בדבר הפרה של תקנת מניעת שימוש בסמים.

מהלך תחרות: אלא אם נאמר אחרת בתקנון של ההתאחדות הבין-לאומית או הגוף המארגן את האירוע הנדון, "מהלך תחרות" פירושו התקופה שמתחילה 12 שעות לפני תחרות שבה הספורטאי אמור להשתתף ועד לסיימה של התחרות הנ"ל ותהליך איסוף הדגימות הקשור בתחרות זו.

תכנית של משקיפים בלתי תלויים: צוות משקיפים בפיקוח WADA, המפקחים על- ומספקים הדרכה באשר לתהליך בקרת DOPING באירועים מסוימים ומדווחים על תוצאותיהם.

ספורט אישי: כל ספורט שאינו ספורט קבוצתי.

פסלות: ראה לעיל - השלכות בגין הפרות של תקנת מניעת DOPING.

אירוע בין-לאומי: אירוע או תחרות שבו הוועד האולימפי הבין-לאומי, הוועד הפאראולימפי הבין-לאומי, התאחדות בין-לאומית, מארגני אירוע גדול או ארגון ספורט בין-לאומי אחר הוא הגוף המארגן את האירוע או ממנה את בעלי התפקידים הטכניים לאירוע.

ספורטאי בדרג בין-לאומי: ספורטאי המתחרה ברמה בין-לאומית של הספורט, כמוגדר ע"י כל התאחדות בין-לאומית בנפרד, בהתאם לתקן הבין-לאומי לבדיקות ולחקירות.

תקן בין-לאומי: תקן שאומץ ע"י WADA לתמיכה בתקנון. עמידה בתקן בין-לאומי (בניגוד לתקן חלופי, נוהג או נוהל אחר), די בה כדי להגיע למסקנה כי ההליכים המתוארים בתקן הבין-לאומי בוצעו כהלכה. תקנים בין-לאומיים כוללים את המסמכים הטכניים שיצאו לאור בעקבות התקן הבין-לאומי.

מארגני אירועים גדולים: גופים יבשתיים של ועדים אולימפיים לאומיים וארגונים בין-לאומיים אחרים, העוסקים בכמה ענפי ספורט ופועלים כגוף המארגן אירוע יבשתי, אזורי או אחר.

סמן: תרכובת, קבוצת תרכובות או משתנה ביולוגי המצביע על שימוש בחומר אסור או בשיטה אסורה.

מטבוליט: כל חומר הנוצר בתהליך של ביו-טרנספורמציה.

קטין: אדם שטרם מלאו לו 18 שנים.

ארגון לאומי למניעת DOPING: הגוף (אחד או יותר) הנבחר ע"י כל מדינה כבעל סמכות עליונה ואחריות לאמץ וליישם כללים של מניעת DOPING, ניהול איסוף דגימות, ניהול תוצאות בדיקות ועריכת שימועים ברמה לאומית. במקרה שהגוף הציבורי המתאים לא מינה גוף כזה, הוועד האולימפי הלאומי באותה מדינה או מי מטעמו ישמש בתפקיד זה.

אירוע לאומי: אירוע או תחרות ספורט בהשתתפות ספורטאים ברמה בין-לאומית או לאומית, שאינו אירוע בין-לאומי.

ספורטאי ברמה לאומית: ספורטאים המתחרים בספורט ברמה לאומית, כמוגדר ע"י ארגונים לאומיים למניעת DOPING, בהתאם לתקן הבין-לאומי של בדיקות וחקירות.

ועד אולימפי לאומי: הארגון המוכר ע"י הוועד האולימפי הבין-לאומי. המונח "ועד אולימפי לאומי" יכול גם את DOPING התאחדות הספורט הלאומית באותן מדינות שבהן התאחדות זו היא בעלת סמכות בתחום מניעת השימוש בסמים, המשויכת בדרך כלל לוועד האולימפי הלאומי.

חוסר רשלנות או עבירה: הספורטאי או אדם אחר הוכיח כי לא ידע או לא חשד, ולא היה מסוגל לדעת או לחשוד גם אם פעל במלוא הזהירות, כי הוא השתמש בחומר אסור או בשיטה אסורה, או DOPING במקרה של קטין, הספורטאי צריך גם להוכיח כיצד החומר האסור נכנס לגופו.

חוסר רשלנות או עבירה משמעותיים: הספורטאי או אדם אחר הוכיח כי העבירה או הרשלנות שלו - כאשר מתייחסים אליהם במסגרת הנסיבות ומביאים בחשבון את אמות המידה בדבר מצב של "חוסר רשלנות או עבירה", לא הייתה משמעותית באשר להפרת תקנה של מניעת DOPING. למעט במקרה של קטין, עבור כל הפרה של סעיף 2.1, הספורטאי צריך גם להוכיח כיצד החומר האסור נכנס לתוך גופו.

מחוץ לתחרות: כל תקופה שאינה תקופת תחרות.

משתתף: כל ספורטאי או איש צוות תמיכה בספורטאים.

אדם: אדם, ארגון או ישות אחרת.

החזקה: החזקה בפועל או החזקה קונסטרוקטיבית (constructive possession) (שתיקבע רק אם לאדם יש שליטה בלעדית או בכוונתו לממש את שליטתו בחומר האסור או בשיטה האסורה, או במקומות שבהם נמצא החומר האסור או השיטה האסורה); בתנאי שאם לאותו אדם אין שליטה בלעדית בחומר האסור או בשיטה האסורה או במקומות שבהם נמצאים החומר האסור או השיטה האסורה, החזקה קונסטרוקטיבית תיקבע רק אם האדם היה מודע לנוכחותו של החומר האסור או השיטה האסורה והתכוון לממש את שליטתו בהם. אולם, לא תיקבע הפרה של תקנת מניעת DOPING על סמך החזקה בלבד, אם לפני קבלת הודעה מכל סוג שהוא ולפיה האדם הפר את תקנות מניעת השימוש בסמים, הוא נקט צעד ברור המראה כי הוא מעולם לא התכוון להחזקה והתכחש להחזקה באמצעות הצהרה מפורשת לארגון למניעת DOPING. על-אף כל הוראה הנוגדת להגדרה זו, רכישה (כולל באמצעי אלקטרוני או אחר) של חומר אסור או שיטה אסורה מהווה החזקה ע"י האדם שביצע את הרכישה.

רשימת חומרים אסורים: רשימה המזהה את החומרים האסורים והשיטות האסורות.

שיטה אסורה: כל שיטה המתוארת כאסורה ברשימת החומרים האסורים.

חומר אסור: כל חומר או סדרת חומרים המתוארים כאסורים ברשימת החומרים האסורים.

שימוע ביניים: למטרות סעיף 7.9, שימוע מזורז ומקוצר שיתקיים לפני השימוע בהתאם לסעיף 8, המאפשר לספורטאי לקבל הודעה והזדמנות להשמיע את דבריו בכתב או בעל-פה.

השעיה זמנית: ראה לעיל - השלכות בגין הפרת תקנת מניעת DOPING.

גילוי פומבי או פרסום פומבי: ראה לעיל - השלכות בגין הפרת תקנת מניעת DOPING.

ארגון אזורי למניעת שימוש בסמים: גוף אזורי ייעודי של המדינות החברות בו, לתיאום ולניהול תחומים מסוימים של תכניתם הלאומית למניעת DOPING, כולל אימוץ ויישום תקנות של מניעת DOPING, תכנון ואיסוף דגימות, ניהול תוצאות, סקירת TUES, ניהול דיונים משמעותיים והפעלת תכניות הדרכה ברמה אזורית.

מאגר בדיקות רשומות: מאגר של ספורטאים הנמצאים בעדיפות גבוהה ביותר - שיוקם בנפרד ברמה בין-לאומית ע"י התאחדויות בין-לאומיות, וברמה לאומית ע"י ארגונים לאומיים למניעת שימוש בסמים - הכפופים לבדיקות מרוכזות במהלך תחרויות ומחוץ להן במסגרת תכנית של חלוקת הבדיקות של ההתאחדות הבין-לאומית או הארגון הלאומי למניעת DOPING שבנדון, ולפיכך נדרשים לספק מידע בדבר מקום המצאם בהתאם לסעיף 5.6 ולתקן הבין-לאומי לבדיקות ולחקירות.

דגימה או מדגם: כל חומר ביולוגי שנאסף למטרות בקרת DOPING.

חותמים: גופים שחתמו על התקנון והסכימו לציית לו, בהתאם לסעיף 23.

חומר ספציפי (מוגדר): ראה סעיף 4.2.2.

אחריות מוחלטת: הכלל המגדיר כי במסגרת סעיפים 2.1 וסעיף 2.2 אין הכרח שארגון למניעת השימוש בסמים יוכיח כוונה, עבירה, רשלנות או ידיעה לגבי שימוש ע"י הספורטאי כדי לקבוע הפרה של תקנת מניעת שימוש בסמים.

סיוע מהותי: למטרות סעיף 10.6.1, אדם המספק סיוע מהותי מחויב: (1) לחשוף באופן מלא, באמצעות תצהיר כתוב וחתום, את כל המידע שבידיו הנוגע להפרת תקנות של מניעת DOPING; (2) לשתף פעולה באופן מלא עם החקירה והטיפול המשפטי בכל מקרה הקשור במידע זה, כולל, לדוגמה, מתן עדות בשימוע אם יתבקש לכך על-ידי ארגון למניעת DOPING או הרכב השימוע. זאת ועוד, המידע שיוספק צריך להיות אמין ולהוות חלק חשוב בכל תביעה שתוגש, או, אם לא תוגש תביעה עליו לספק בסיס רחב דיו שעליו תיתכן הגשת תביעה.

חבלה (tampering): שינוי למטרה בלתי הולמת או בדרך בלתי הולמת, הפעלת השפעה בלתי הוגנת, התערבות בלתי הולמת, הפרעה, הטעיה או עיסוק בכל התנהלות המהווה מרמה לצורך שינוי תוצאות ומניעת ביצוע של הליכים מקובלים.

בדיקת מטרה: בחירת ספורטאים מסוימים לבדיקה על סמך קריטריונים המפורטים בתקן הבין-לאומי לבדיקות ולחקירות.

ספורט קבוצתי: ספורט שבו מותרת החלפת שחקנים במהלך תחרות.

בדיקה: החלקים של תהליך בקרת DOPING, הכרוכים בתכנון תפוצת בדיקות, באיסוף דגימות, טיפול בדגימות והובלת הדגימות למעבדה.

סחר בלתי חוקי: מכירה, מתן, הובלה, משלוח, אספקה או הפצה (או החזקה לאחת המטרות הנ"ל) של חומר אסור או שיטה אסורה (פיזית או באמצעים אלקטרוניים ואחרים) ע"י ספורטאי, אנשי צוות תמיכה בספורטאים או כל אדם אחר הכפוף לתחום השיפוט של ארגון למניעת שימוש בסמים, לצד שלישי כלשהו. עם זאת, הגדרה זו לא תכלול פעולות של צוות רפואי הפועל בתום לב ועושה שימוש בחומר אסור למטרות טיפוליות אמיתיות וחוקיות, או כל צידוק קביל אחר, ולא תכלול פעולות שבהן מעורבים חומרים אסורים שאינם אסורים בבדיקות מחוץ לתחרות, אלא אם הנסיבות בכללן יוכיחו כי החומרים האסורים הללו לא נועדו למטרות טיפוליות אמיתיות וחוקיות אלא לשיפור ביצועים ספורטיביים.

TUE: פטור מטעמי שימוש רפואי, כמפורט בסעיף 4.4.

אמנת אונסק"ו: האמנה הבין-לאומית נגד DOPING בספורט, שאומצה ע"י העצרת הכללית ה-33 של אונסק"ו ב-19 באוקטובר 2005, כולל כל התיקונים שאומצו ע"י המדינות החברות באמנה לוועידת החברות באמנה הבין-לאומית נגד שימוש בסמים בספורט.

שימוש: ניצול, יישום, בליעה, הזרקה או צריכה בכל אמצעי שהוא של כל חומר אסור או שיטה אסורה.

WADA: הסוכנות העולמית למניעת שימוש בסמים.

www.wada-ama.org/code

